

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND
 Förvaltningsrättsnotarien
 S Gschaider

DOM
 2011-07-13
 Meddelad i
 Härnösand

Mål nr
 1313-11 E

SÖKANDE
 S. Karosser AB, 556447-3568
 Box 109
 917 22 Dorotea

MOTPART
 Landstinget Västernorrland
 871 85 Härnösand

SAKEN
 Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen av mobil tandvårdsklinik, dnr 11LS87, ska göras om.

KONKURRENSVERKET	
2011-07-14	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

Dok.Id 23659

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 314 871 27 Härnösand	Backgränd 9	0611 - 34 98 00 E-post: forvaltningsratteniharnosand@dom.se	0611 - 34 98 10	måndag - fredag 08:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Landstinget Västernorrland, genomför upphandling avseende mobil tandvårdsklinik, dnr 11LS87. I målet är upplyst att upphandlingen inleddes efter den 15 juli 2010. Genom tilldelningsbeslut den 15 april 2011 har Fellwings Karosseri AB (Fellwings) antagits som leverantör.

S. Karosser AB (bolaget) ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska göras om. Bolaget anför bl.a. följande till stöd för sin ansökan. Landstinget har brustit i sin utvärdering av lämnade anbud. Det vinnande bolaget, Fellwings, kan inte anses ha lämnat det mest fördelaktiga anbudet utifrån ställda kriterier. Landstinget har gjort subjektiva bedömningar vad gäller kriteriet ”Utformning och utrustning”. Bolagets och Fellwings möjligheter till kund Anpassning och material/lösningar bör bedömas vara likvärdiga. Vidare har landstinget under rubriken ”Fordonskrav” angivit följande, ”De av Fellwings offererade stödbenen känns mer lätthanterliga än de av S. Karosser offererade”. Formuleringen upplevs som påhittad för att motivera ett beslut i redan bestämd riktning. För leverans av en långlivad mobil tandvårdsklinik krävs det en god service och ett kontinuerligt underhåll, vilket bör värdesättas i en sådan stor investering. Det finns ett stort mervärde i att välja ett företag med närhet till service. I förfrågningsunderlaget uppfattade bolaget att anbud avseende ”lågbyggd klinik” efterfrågades. – Till begäran om överprövning bifogas ett nytt anbud och tidigare anbud till annan beställare till styrkande av att bolaget har erfarenhet av leverans av liknande varor.

Landstinget bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Bolaget har gjort gällande att landstinget har brustit i sin hantering och prövning av inkomna anbud med hänvisning till förfrågningsunderlag. Vidare har bolaget anført att de har uppfattat förfrågningsunderlaget och dess kravspecifikation som så att det var endast alternativet ”lågbyggd klinik” som efterfrågades i förfrågningsunderlaget då det var en ”lågbyggd klinik” som landstinget tittade på vid förarbetet inför upphandlingen. Bolagets uppfatt-

ning om att det var en "lågbyggd klinik" som efterfrågats i förfrågningsunderlaget är en felaktig tolkning. Samtidigt väljer bolaget att inkomma med en kompletterande offert efter anbudstidens utgång och efter att tilldelningsbeslut redan fattats. Bolaget har i sin begäran om överprövning inte framfört något yrkande om att upphandlingen ska göras om eller övriga krav. Landstinget anser detta vara högst anmärkningsvärt och tolkar det även som att bolaget inte lidit någon skada. I förfrågningsunderlaget har landstinget valt att inte detaljstyra någon del av byggnationen för att möjliggöra så många anbud som möjligt med ett brett antal leverantörer som presenterar olika lösningar. Ett antal obligatoriska krav reglerar minimivån för vad som ska offereras och därefter följer ett antal utvärderingskriterier som avgör vilken lösning och leverantör som bäst uppfyller landstingets behov. De krav som landstinget har ställt i upphandlingen får anses utgöra de krav som speglar verksamhetens behov. Enligt regelverket och förfrågningsunderlaget har landstinget att bedöma i vilken grad kraven är uppfyllda utifrån den mest följdriktiga tolkningen av kraven. Förfrågningsunderlaget kan inte misstolkas och utvärderingen av inkomna anbud har utförts på korrekt sätt. Det enskilda kontraktet har tilldelats den leverantör som kan erbjuda det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet. Bolaget uppfyller visserligen de efterfrågade kraven i förfrågningsunderlaget, emellertid uppfyller antagen leverantör utvärderingskriterierna bättre.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt.

Av 16 kap. 2 § första stycket samma lag framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelsegjorts om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande

deprinciperna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada. Frågan om vilka krav som kan ställas på ett förfrågningsunderlag har varit föremål för Högsta förvaltningsdomstolens, dåvarande Regeringsrätten, prövning i RÅ 2002 ref. 50. Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat bl.a. följande. Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, dvs. det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Detta följer också av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när.

Utredningen i målet

I förfrågningsunderlaget, punkten 4.4, anges att det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet kommer att antas i enlighet med vad som angivits i 1.1. Anbudsinbjudan punkt 4, "Utvärdering av anbud". Av punkten 4 framgår det att vid bedömningen av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska hänsyn tas till:

- Pris
- Utformning och utrustning
- Service och garantier
- Fordonskrav

Av punkten 5.1.4 i upphandlingsrapporten där utvärderingsresultaten redovisas framgår att kriterierna i förfrågningsunderlaget är angivna i fallande prioritetsordning.

Förvaltningsrättens bedömning

När det gäller frågan huruvida förfrågningsunderlaget och tillämpad utvärdering av anbud i visst fall uppfyller kraven på affärsmässighet ger LOU inte närmare besked om hur ett förfrågningsunderlag ska vara utformat eller hur en utvärderingsmodell ska vara konstruerad utöver vad som kan sägas komma till uttryck i bl.a. 1 kap. 9 § LOU. Förfrågningsunderlag ska dock vara så klart och tydligt utformat att en entreprenör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat (jfr RÅ 2002 ref. 50). I det aktuella förfrågningsunderlaget har landstinget visserligen angett vilka utvärderingskriterier som ska användas. I förfrågningsunderlaget anges däremot inte kriteriernas inbördes vikt i förhållande till varandra. Inte heller framgår kriteriernas inbördes rangordning. Med hänsyn härtill ger utvärderingen utrymme för godtycke vid bedömning av anbuden. Anbudsgivarna måste således anses ha saknat möjlighet att förutse vad landstinget skulle tillmäta betydelse vid prövningen av hur väl anbuden uppfyllde angivna utvärderingskriterier. Förvaltningsrätten finner mot denna bakgrund att lanstingets förfrågningsunderlag inte är tillräckligt tydligt för att uppfylla kravet på transparens enligt 1 kap. 9 § LOU.

För att rätten ska kunna besluta att upphandlingen ska göras om eller att rättelse ska ske krävs enligt 16 kap. 2 § LOU att den leverantör som ansökt om överprövning lidit eller kan komma att lida skada till följd av myndighetens brott mot bestämmelserna i LOU. Förvaltningsrätten har tidigare konstaterat att landstingets förfarande när det gäller utformningen av förfrågningsunderlaget strider mot 1 kap. 9 § LOU. Av upphandlingsrapporten framgår det att bolaget har lämnat det lägsta priset. Även om de övriga bolagen lämnat ett mer ekonomiskt fördelaktigt anbud än bolaget går det enligt förvaltningsrätten inte att utesluta att bolaget kunnat få en annan utvärdering om bristerna avseende förfrågningsunderlaget åtgärdats. Bola-

get kan därför komma att lida skada. Då det är fråga om brister i förfrågningsunderlaget kan rättelse inte ske. Upphandlingen ska därför göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C).

Martin Gustafsson

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.